

Перехід України на євростандарти митного оформлення вантажів як одна з передумов інтеграції у ЄС.

Зовнішня торгівля України є одним із найважливіших чинників, які сприяють реформуванню економіки країни та становленню ринкових відносин.

Пріоритетний напрям сучасної зовнішньої політики України – європейська інтеграція. Сьогодні ЄС і Україна мають спільний кордон і як безпосередні сусіди будуть посилювати свою політичну і економічну взаємопов'язаність. Найбільшою проблемою в цьому процесі є питання адаптації митного законодавства України до права ЄС.

Укладення між Україною і ЄС Угоди про партнерство і співробітництво (УПС), а також ухвалення інших важливих документів, які визначили правові засади співпраці, активізувало наукові дослідження з питань європейської інтеграції та проблем гармонізації національного законодавства до міжнародних норм і стандартів. Проблеми у сфері митного регулювання розглядали у своїх наукових працях фахівці з митних питань Сандровський К.К., Куровська І., Мазур А.В., Ковальова О. Науменко В.П. Науковий інтерес до зазначених питань пояснюється усвідомленням практичного значення їх дослідження, враховуючи потреби інтеграції України у європейський простір та гармонізації її митної системи з європейськими нормами і стандартами.

Тема переходу на євростандарти митного оформлення вантажів набуває сьогодні все більшої актуальності. Це пояснюється тим, що в 2007 році завершився перший етап виконання Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС, який був розрахований на 2002-2007 роки. Крім того в березні 2008 року закінчився початковий 10-річний період УПС. Протягом зазначеного періоду в Україні були здійсненні значні кроки на шляху до гармонізації окремих галузей законодавства з правом ЄС. Сюди можна віднести і митне законодавство.

Але все ще існує ряд невирішених проблем. Це пов'язано з тим, що процес адаптації в Україні здійснюються повільно і багато норм ще не узгоджено з європейськими стандартами, інші потребують удосконалення.

Тому, пріоритетною на сучасному етапі залишається проблема спрощення митних процедур шляхом застосування електронної вантажної митної декларації, удосконалення системи вибіркового митного огляду та розробка механізму контролю товарів вже після їхнього пропуску через митний кордон через систему постаудиту (як однієї з новітніх функцій митних органів України). Наближення митних процедур в Україні до європейських та світових стандартів безумовно сприятиме зовнішній торгівлі, переміщенню осіб та послуг через митні кордони.

Таким чином організація та впорядкування методики митного оформлення та регулювання переміщення вантажів в діяльності митної служби та реформування митної політики в Україні в умовах здійснення інтеграційних процесів є актуальним.

Здійснення зазначених завдань Держмитслужби демонструє поступову реалізацію пріоритетних напрямків розвитку митної справи України відповідно до Плану дій [1].

Відповідно до зобов'язань, які взяла на себе наша країна в рамках УПС, Україна поступово здійснює наближення свого митного законодавства на різних рівнях: через приєднання до міжнародних конвенцій; виконання зобов'язань, що випливають з членства в міжнародних організаціях (Рада Європи), а також у ході підготовчої роботи до вступу в міжнародні організації I.COT та ні.); через проведення робіт з гармонізації законодавства, з орієнтацією на окремі економічні блоки (СНД, ЄС) [2]

Ми вважаємо, що сьогодні найбільш активно та ефективно адаптація митного законодавства України відбувається в напрямку його наближення до норм і стандартів COT. Підтвердженням цієї тези є підписання 5 лютого 2008 року в Женеві Протоколу про вступ України до COT. Серед основних зобов'язань, які взяла на себе Україна - в 5-ти річний термін адаптувати своє законодавство, в тому числі і митне, до положень COT [1].

Таким чином, процес адаптації митного законодавства України набуває сьогодні все більшої актуальності, тому що позитивне вирішення зобов'язань, які взяла на себе Україна перед COT, залежить від стану та рівня адаптації національного митного законодавства до норм і стандартів цієї світової організації.

Не зважаючи, на вже вагомі кроки на шляху адаптації митного законодавства, в рамках цього процесу існує ще багато невирішених проблем.

По-перше, на думку європейських експертів з митних питань положення Митного кодексу України (МКУ) стосовно митної вартості, визначення країни походження товарів, митного декларування, митного контролю, ведення УКТ ЗЕД та ін. в загальних рисах відповідають вимогам і угодам COT. Але все ж таки існує ряд розбіжностей і помилок, їх необхідно своєчасно виправити та внести відповідні зміни до МКУ для того, щоб запобігти можливості застосування митних правил, які не відповідають вимогам COT.

По-друге, приєднання до (COT) - це тільки перший крок на шляху інтеграції України до ЄС. Хоча відносини країн-членів ЄС значною мірою побудовані саме на принципах COT, але ЄС має свою власну правову систему, у відповідність до якої має привести своє законодавство і Україна. Тому митне законодавство України, крім відповідності угодам COT, в значній мірі повинне бути адаптоване до правових актів ЄС стосовно митної справи, а саме до Митного кодексу ЄС.(далі - МКЄС) та Імплементативного кодексу ЄС. В МКЄС зібрано всі норми та

положення митного законодавства у сфері торгівлі між державами-членами ЄС та третіми країнами, а сам механізм реалізації цих норм закріплений Імплементативним кодексом ЄС.

З огляду на результати проведеного аналізу, ми вважаємо доцільним, внести наступні пропозиції щодо подальшого здійснення та удосконалення адаптації митного законодавства України до митного законодавства ЄС.

1. Першочерговим заходом в процесі адаптації законодавства України залишається питання приведення діючої товарної номенклатури, розробленої на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів (далі - ГС) у відповідність до нині діючої у світі версії ГС 2007 року.

Це пов'язано з тим, що застосування в Україні номенклатури відмінної від загальноприйнятої в інших країнах світу, значно ускладнює процес контролю за здійсненням зовнішньоекономічних операцій, співставленні даних статистики зовнішньої торгівлі, практики застосування антидемпінгового законодавства України та ЄС, надання тарифних преференцій.

2. Подальший перегляд МКУ з урахуванням положень законодавства ЄС. При цьому важливо своєчасно о відстежувати зміни в праві ЄС. Так, наприклад, реформу МКЄС можливо вже очікувати її у 2008 році, що призведе до рішення нових задач по адаптації МКУ до МКЄС.

3. Як свідчить практика, заходи щодо адаптації митного законодавства в Україні тривають досить довго і виходять за рамки часу, розрахованого для їх здійснення. Саме тому, наступні кроки мають бути спрямовані на деталізацію вже існуючих планів адаптації з визначенням терміну їх реалізації; формування чітких і реалістичних планів процесу подальшої адаптації, з урахуванням напрацювань, які дозволили вступити Україні до СОТ.

Література:

1. План дій Україна - Європейський Союз від 21.02.2005 //доступно з www.delukr.ec.europa.eu
2. Закон України "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу" від 18 березня 2004 р

